

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО
ОЦЕНЯВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ IV КЛАС
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2017/2018 ГОДИНА**

1. Националното външно оценяване на учениците от IV клас се осъществява чрез писмени изпитвания за установяване постигането на очакваните резултати от обучението, определени с държавните образователни изисквания за учебното съдържание по български език и литература, по математика, по човекът и природата и по човекът и обществото за началния етап на основното образование (Наредба № 2 от 18.05.2000 г. за учебното съдържание).
2. Националното външно оценяване на учениците в IV клас се осъществява съгласно Заповед № РД09-4131 от 29.08.2017 г. за определяне на датите за провеждане на национално външно оценяване в IV клас, в VII клас и в X клас през учебната 2017/2018 година.
3. Националното външно оценяване на учениците от IV клас се провежда в държавните, общинските и в частните общообразователни училища по чл. 38, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 4 и т. 5 и по чл. 39, ал. 2, т. 2 и т. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).
4. Национално външно оценяване се провежда и в специалните училища по чл. 44, ал. 1, в които се обучават ученици от IV клас с увреден слух, с нарушено зрение и с девиантно поведение (от възпитателни училища-интернати и от социално-педагогически интернати).
5. Националното външно оценяване се провежда и за интегрираните учениците със специални образователни потребности (СОП) в училищата по чл. 38, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 4 и т. 5 и по чл. 39, ал. 2, т. 2 и т. 3 от ЗПУО. Участието на учениците със специални образователни потребности, които не постигат държавните образователни изисквания за учебното съдържание по някои от учебните предмети български език и литература, математика, човекът и природата и човекът и обществото за началния етап на основното образование, се преценява от екипа за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) по чл. 188 от ЗПУО.

6. ЕПЛР определя необходимостта от подкрепяща среда за всеки конкретен случай, като отчита специфичните образователни потребности на ученика и използваните в процеса на обучение индивидуални средства на работа. На учениците с нарушено зрение изпитните материали се предоставят във формата, използван в процеса на обучението им – уголемен шрифт, брайлов шрифт или компютърна говореща програма JAWS.
7. Материалите за изпитванията и критериите за оценяване на знанията и уменията на учениците от IV клас се разработват на национално равнище от Центъра за оценяване в предучилищното и училищното образование (ЦОПУО) и се утвърждават чрез дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование” в МОН.
8. ЦОПУО адаптира изпитните материали за ученици със СОП: на уголемен шрифт Arial, bold 22 pt. - за писменото изпитване на слабовиждащите ученици, и на уголемен шрифт Arial, bold 16 pt. - за писменото изпитване на ученици с обучителни трудности при дислексия, дискалкулия и дисграфия.
9. Материалите за изпитванията както и съответните пароли за разсекретяването им се получават по електронен път до 30 минути преди началото на всяко изпитване и се разсекретяват от директора на училището, който ги предава за размножаване на училищната комисия в деня на изпитването по съответния учебен предмет.
10. Изпитването за всеки от учебните предмети се провежда едновременно за учениците от всички паралелки от IV клас в училището и започва в 10.00 часа на определения ден.
11. Изпитването по всеки от определените учебни предмети е писмено и се провежда чрез решаване на тест за един учебен час. Тестовете по математика, по човекът и обществото и по човекът и природата съдържат 16 задачи от затворен тип с три възможни отговора, от които само един е верен, и 3 задачи от отворен тип. По български език и литература тестът включва диктовка, текст за четене с разбиране и 11 задачи към него.
12. Изпитванията на учениците от училищата по чл. 44, ал. 1, т. 1 от ЗПУО и на учениците със специални образователни потребности, интегрирани в училищата по чл. 38, ал. 1, т. 1, т. 2, т. 4 и т. 5 и по чл. 39, ал. 2, т. 2 и т. 3 от ЗПУО се провеждат за два учебни часа.

13. Изпитванията на ученици със специални образователни потребности, които не могат да полагат писмен изпит, се провеждат устно от училищна комисия след представяне на медицински документ от лекарска комисия.
14. Националното външно оценяване на учениците от IV клас се координира и контролира на регионално равнище от регионалното управление по образованието (РУО), а на национално – от Министерството на образованието и науката (МОН).
15. Началникът на РУО в срок до 25 април определя със заповед състава и задълженията на регионалната комисия за организация и контрол, която да организира дейностите, свързани с националното външно оценяване в училищата на територията на съответната област.
16. Началникът на РУО може да разрешава присъствието в училищата на доброволни екипи от външни наблюдатели на изпитванията, в състава на които се включват представители на училищните настоятелства и учители. Те могат да наблюдават коректното организиране и провеждане на дейностите по разсекретяване и размножаване на изпитните материали.
17. Началникът на РУО осъществява контрол по време на изпитванията и на въвеждането на данните в училищата от региона.
18. Директорът на училището в срок до 3 май определя със заповед състава на училищната комисия за подготовка и провеждане на изпитванията, на училищните комисии за оценяването на писмените работи на учениците и на квесторите.
19. Директорът на училището създава необходимата организация за провеждане на изпитването и за оценяването му, като гарантира секретността на информацията и обективността на резултатите.
20. За учениците със специални образователни потребности, които имат нужда от подкрепата по време на изпитванията, по преценка на ЕПЛР по чл. 188 от ЗПУО се осигурява отделна зала и присъствие на учители консултанти – психолози, логопеди или ресурсни учители, които да оказват съдействие, без да подпомагат самостоятелното изпълнение на писмената работа.
21. Директорът на специалното училище или на училището, в което се обучават интегрирано ученици със СОП, по преценка на екипа по чл. 188 от ЗПУО

определя със заповед до 3 май учителите консултанти с квалификация, съответстваща на потребностите на учениците, както следва:

- за ученици с нарушено зрение – учители консултанти, владеещи брайл, за дешифрирането на изпитните материали от брайлов шрифт и за пренасянето на отговорите на учениците в бланките на изпитните материали;
- за ученици с нарушено зрение - учители консултанти за пренасянето на отговорите на учениците от разпечатките на говорещата компютърна програма JAWS в бланките на изпитните материали;
- за ученици с нарушено зрение (слабовиждащи ученици), или за ученици с обучителни трудности при дислексия, дискалкулия или дисграфия - учители консултанти за пренасяне на отговорите на учениците от материалите на уголемен шрифт в бланките на изпитните материали;
- за ученици с физически увреждания – с нарушения на моториката на горните крайници, ученици с обучителни трудности при дислексия и дисграфия и ученици с разстройства от аутистичния спектър, които се налага да работят с персонален компютър – за пренасяне на материалите от компютърна разпечатка в бланките на изпитните материали;
- за ученици с увреден слух - учители консултанти, които да направят жестомимичен превод на инструкциите за тези ученици.

22. Директорът на специално училище за деца с нарушено зрение осигурява необходимите условия и материали чрез МОН за провеждане на изпитванията (празни листове с брайлова хартия за вписване на отговорите от учениците) за учениците с нарушено зрение от специалните училища и за учениците с нарушено зрение, които се обучават интегрирано.

23. Училищната комисия за подготовка и провеждане на изпитванията организира дейностите, свързани с подготовката на залите за провеждане на изпитванията, с разпределението на местата на учениците, с размножаването на материалите за писмената работа на учениците и с осигуряването на резерв от листове с редове за писане, подпечатани с печата на училището. При необходимост тя предлага на директора на училището промяна на седмичното разписание на учебните занятия за дните на изпитванията и отговаря за своевременното уведомяване на учениците за промяната.

24. Класните ръководители напомнят на учениците за необходимостта в деня на изпита да носят чертожни инструменти (линия, триъгълник, транспортир, пергел), резервни химикали и моливи, а на учениците със специални образователни потребности – средствата, предложени от училищния екип за лично развитие по по чл. 188 от ЗПУО.
- за учениците с нарушено зрение, които ще полагат изпит на брайлов шрифт – брайлова машина и брайлови прибори за чертане;
 - за слабовиждащите ученици – оптични средства (лупи);
 - за учениците с физически увреждания – с нарушения на моториката на горните крайници, ученици с обучителни трудности при дислексия и дисграфия и ученици с разстройства от аутистичния спектър – персонален компютър по желание;
 - за ученици с дискалкулция – калкулатор.
25. Квесторите са длъжни преди началото на изпитването по съответния учебен предмет да определят местата на учениците и да им проведат инструктаж. Те осигуряват нормалното протичане на изпитването в условия на самостоятелна и независима работа. Отговарят и за здравето и живота на учениците по време на изпитванията. Непосредствено след приключването на определеното за изпитването време предават писмените работи на учениците на директора на училището с приемателно-предавателен протокол.
26. По време на изпитванията не се допуска присъствие на учителите, които преподават на учениците от класа.
27. Учителите, които преподават в IV клас или са родители на ученици от съответната паралелка, не могат да бъдат квестори и оценители на писмените работи на своите ученици. В случай че учителят, който преподава в IV клас, е единствен в училището, оценяването на писмените работи на учениците се организира със съдействието на РУО.
28. След приключване на изпитването по съответния учебен предмет директорът приема от квесторите писмените работи на учениците, предава ги с приемателно-предавателен протокол на училищната комисия за национално външно оценяване, а след оценяването им ги получава обратно за съхранение.

29. Писмените работи на учениците се предават и приемат между квесторите, директора и училищната комисия за оценяване с приемателно-предавателни протоколи.
30. Бланките на изпитните материали, върху които учителите консултанти са прехвърлили отговорите на учениците със СОП, се приемат и се предават на училищната комисия за национално външно оценяване със съответен приемателно-предавателен протокол.
31. Проверката и оценката на писмените работи на учениците от IV клас са в съответствие с критериите и изискванията, определени от МОН, и се извършват от училищна комисия за външно оценяване, в която участва техническо лице за въвеждане на резултатите в зададения електронен формат.
32. След приключване на изпитването по съответния учебен предмет училищната комисия оценява писмените работи на учениците по критериите и изискванията, определени от МОН, и вписва броя точки върху писмената работа на ученика.
33. Резултатите от националното външно оценяване на учениците се оценяват от един учител и се въвеждат от училищната комисия в сайта <http://mon4.mon.bg> до 3 работни дни от провеждане на съответното изпитване.
34. По график, определен от директора на училището, училищната комисия дава информация на учениците и родителите им за получените оценки на писмените работи.
35. Писмените работи на учениците от IV клас и документацията, свързана с националното външно оценяване на знанията и уменията им, се съхраняват от училището в едногодишен срок.